

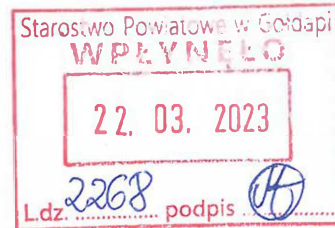
Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w
Olsztynie
10-575 Olsztyn
Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7 / 9

S + BIOS
22.03.2023

Olsztyn, 2023-03-22

BIOS 22.03.2023
Proces o rozprawie

STAROSTWO POWIATOWE W GOŁDAP
Gołdap

Przekazanie wystąpienia pokontrolnego

INFORMACJA

Przekazanie wystąpienia pokontrolnego

Przekazuję w załączeniu Wystąpienie pokontrolne z dn. 21.03.2023 r. znak: IK.K.7730.2.2022 z kontroli problemowej Starosty Gołdapskiego, jako organu administracji architektoniczno-budowlanej.

Z poważaniem

Joanna Sopella
p.o. Zastępcy Warmińsko-Mazurskiego
Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego

Załączniki:

1. [wystąpienie_pokontrolne.pdf](#)

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy
użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu

Data złożenia podpisu: 2023-03-22T07:33:33.752Z

Podpis elektroniczny

Podpis elektroniczny zweryfikowany

22.03.2023

w dniu: .....

Wynik weryfikacji podpisu:

ważny / nieważny / brak możliwości weryfikacji

.....
Dorota Kowalska

**WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO**

Olsztyn, dn. 21 – 03 – 2023 r.

IK.K.7730.2.2022

*Starosta Gołdapski
ul. Krótka 1
19-500 Gołdap*

Wystąpienie pokontrolne

Podstawa prawna: art. 84b ust. 1 i 4 w związku z art. 84 ust. 1 pkt 2 oraz art. 84a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2351 ze zm.) oraz art. 46 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (t.j.: Dz.U. z 2020 r., poz. 224)

1. Nazwa jednostki kontrolowanej:

Starosta Gołdapski, jako organ administracji architektoniczno-budowlanej wykonuje swoje zadania przy pomocy Wydziału Budownictwa i Ochrony Środowiska. W okresie objętym kontrolą tj. 2020-2021 oraz w czasie trwania kontroli funkcję Starosty Gołdapskiego¹ pełniła Pani Marzanna Marianna Wardziejewska.

2. Kierownictwo kontrolowanej komórki organizacyjnej:

Wydziałem Budownictwa i Ochrony Środowiska kieruje naczelnik², do którego zadań należy w szczególności zapewnienie właściwego funkcjonowania Wydziału, prawidłowego i terminowego wykonywania zadań Wydziału, usprawnienie organizacji pracy Wydziału, wykonywanie zadań przepisanych Zarządzeniami Starosty oraz uchwałami Zarządu i Rady, wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie właściwości rzeczowej wydziału³. W okresie objętym kontrolą funkcję Naczelnika pełnił Pan Łukasz Kacprzyk. Naczelnik

¹ uchwała nr I/3/2018 Rady Powiatu w Gołdapi z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Starosty Powiatu Gołdapskiego

² Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Gołdapi (uchwała nr 135/2017 Zarządu Powiatu w Gołdapi z dn. 25 maja 2017 r. oraz uchwały zmieniające: Nr 201/2018 z dn. 16.05.2018 r., Nr 225/2022 z dn. 20.04.2022)

³ zadania naczelników wydziałów (uchwała nr 135/2017) oraz zarządzenie nr 22/2017 Starosty Gołdapskiego z dn. 5 czerwca 2017 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowego podziału zadań pomiędzy poszczególne komórki organizacyjne oraz samodzielne stanowiska Starostwa Powiatowego w Gołdapi

Wydziału Budownictwa i Ochrony Środowiska posiada pisemne upoważnienie⁴ do wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych oraz innych pism w sprawach dotyczących właściwości rzeczowej wydziału.

3. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolerów

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Olsztynie w składzie:

- Małgorzata Szulim – ekspert nadzoru budowlanego na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr 11/2022 wydanego przez Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
- Katarzyna Grochowska-Leśniarek – starszy specjalista na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr 12/2022 wydanego przez Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

4. Miejsce kontroli:

Wydział Budownictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Gołdapi, ul. Krótka1, 19 – 500 Gołdap.

5. Termin kontroli:

Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 17 października, a zakończono w dniu 17 listopada 2022 r.

6. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Kontrola podjęta z własnej inicjatywy na podstawie art. art. 84b ust. 1 w związku z art. 84 ust. 1 pkt 2 oraz art. 84a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.) - zwanej dalej: PrBudU, w związku z zatwierdzonym planem kontroli na 2022 r.

7. Zakres kontroli:

Przedmiotem kontroli problemowej objęto:

- 1) postępowania administracyjne zakończone wydaniem w latach 2020-2021 decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego i udzieleniu pozwolenia na budowę obiektów budowanych,
- 2) zgłoszenia przyjęte w latach 2020-2021 o zamiarze przystąpienia do budowy obiektu budowlanego lub rozpoczęciu robót budowlanych, zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę (art. 29 oraz art. 30 PrBudU), a w szczególności zgłoszeń tymczasowych obiektów budowlanych niepołączonych trwale z gruntem i przewidzianych do rozbiórki lub przeniesienia w inne miejsce, przyjętych w latach 2020-2021 oraz zgłoszeń o zamiarze wykonania robót budowlanych polegających na przebudowie lub remoncie dróg leśnych przyjętych w latach 2020-2021
- 3) działania dotyczące współpracy z organem nadzoru budowlanego w zakresie wygaszania decyzji o pozwoleniu na budowę wydanych w okresie 2016-2017.

⁴ upoważnienie z 01 października 2018 r. znak: OR.077.62.2018

8. Cel kontroli:

Celem kontroli jest badanie i ocena realizacji przez organ ustawowych zadań określonych ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 ze zm., t.j.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1333 ze zm. oraz t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 ze zm.) oraz aktów wykonawczych.

9. Ocena ogólna

Działalność Starosty Gołdapskiego, jako organu administracji architektoniczno-budowlanej w zakresie realizacji zadań ustawowych dotyczących wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę, przyjętych zgłoszeń budowy obiektów budowlanych lub wykonywania innych robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę oraz w zakresie ustalenia czy dokonano rozbiórki lub przeniesienia w inne miejsce zgłoszonych tymczasowych obiektów budowlanych po upływie 180 dni od dnia rozpoczęcia budowy określonego w zgłoszeniach **oceniono pozytywnie**, pomimo kilku stwierdzonych **uchybień i nieprawidłowości**. Natomiast brak podjęcia współpracy z powiatowym organem nadzoru budowlanego w zakresie wymiany informacji o ewentualnych przesłankach do stwierdzenia wygaśnięcia decyzji o pozwoleniu na budowę **oceniono negatywnie**.

10. Oceny częściowe

10.1. Kontrola wniosków pod kątem spełniania wymogów formalnych (nie dot. zakresu art. 33 ust. 2 PrBudU) oraz zgodność wniosków z rozporządzeniami:

- rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie określenia wzoru formularza wniosku o pozwolenie na budowę (Dz. U. z 2021 r., poz. 410)- obowiązywało od 1 lipca 2021 r.
- rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 1 marca 2021 r w sprawie określenia wzoru formularza wniosku o zmianę pozwolenia na budowę (Dz. U. z 2021 r., poz. 440) – obowiązywało od 1 lipca 2021 r.
- rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie wzoru oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 1170) – obowiązywało od 1 lipca 2021 r.
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów: wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę, zgłoszenia budowy i przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, oraz decyzji o pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę (Dz. U. z 2016 r. poz. 1493) – obowiązywało od 17.12.2016 r. do 30.06.2021 r.

Do kontroli pobrano 20 spraw po 10 z każdego roku objętego kontrolą, w tym 5 spraw⁵ wpłynęło do kontrolowanego organu po 1 lipca 2021 r. gdy zaczęły obowiązywać nowe

⁵ sprawa znak: BiOŚ.6740.103.2021, BiOŚ.6740.113.2021, BiOŚ.6740.136.2021, BiOŚ.6740.158.2021, BiOŚ.6740.178.2021

formularze wniosku o pozwolenie na budowę i oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz wniosku o zmianę pozwolenia na budowę. Kontrola pod kątem stosowania wzorów formularzy wykazała, że we wszystkich sprawach inwestorzy zastosowali formularze obowiązujące w dniu złożenia wniosków.

Kontrola w zakresie prawidłowości wypełnienia wniosku wykazała, że 3 wnioski⁶ zostały skierowane do Starostwa Powiatowego w Gołdapi, natomiast zgodnie z art. 82 ust. 2 PrBudU oraz zgodnie z formularzem wniosek powinien być skierowany do starosty, jako organu administracji architektoniczno-budowlanej. W pozostałym zakresie nie stwierdzono błędów w wypełnieniu formularzy, a dane wpisane do wniosków o pozwolenie na budowę i o zmianę pozwolenia na budowę były zgodne z danymi zamieszczonymi w oświadczeniach o prawie do dysponowania nieruchomością.

Ocena: Działania organu kontrolowanego w tym zakresie **oceniono pozytywnie z uchybieniem**, ponieważ w trzech przypadkach nie podjęto działań w celu poprawienia wniosków. W pozostałym zakresie organ wnikliwie kontrolował prawidłowość wypełniania formularzy oraz bezzwłocznie po wejściu w życie nowych wzorów formularzy wdrażał ich stosowanie.

10.2. Działania podjęte w obszarze uzupełnienia braków o charakterze formalnym we wnioskach o pozwolenie na budowę.

Na 20 spraw w 6 przypadkach⁷ inwestorami były osoby prawne. Z analizy akt wynika, że wszystkie te wnioski zostały złożone przez osoby posiadające umocowanie prawne do reprezentowania osoby prawnej. Odpisy pełnomocnictw w 3 przypadkach⁸ zostały poświadczane przez notariuszy, w 2 przypadkach⁹ przez urzędników organu kontrolowanego. Działania te były zgodne z art. 33 § 3 Kpa. Natomiast w 1 przypadku¹⁰ osoba reprezentująca inwestora poświadczyła swoje pełnomocnictwo do czego nie miała umocowania prawnego, gdyż nie należała do grupy osób wymienionych w art. 33 § 3 Kpa., które mogą same uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa oraz odpisy innych dokumentów wykazujących ich umocowanie. Organ kontrolowany nie podjął działań polegających na wezwaniu inwestora do uzupełnienia braku formalnego zgodnie z dyspozycją art. 64 § 2 Kpa. *t.j. jeżeli podanie nie czyni zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia.*

Jednostka kontrolowana kontrolując wnioski o pozwolenie na budowę w 2 przypadkach¹¹ stwierdziła braki formalne w konsekwencji czego wezwano inwestorów do ich usunięcia z jednoczesnym pouczeniem, że brak ich usunięcia zgodnie z art. 64 § 2 Kpa

---

⁶ sprawa znak: BiOŚ.6740.109.2020, BiOŚ.6740.15.2021, BiOŚ.6740.178.2021,

⁷ sprawa znak: BiOŚ.6740.53.2021, BiOŚ.6740.6.2021, BiOŚ.6740.15.2021, BiOŚ.6740.136.2021, BiOŚ.6740.158.2021, BiOŚ.6740.148.2020

⁸ sprawa znak: BiOŚ.6740.15.2021, BiOŚ.6740.53.2021, BiOŚ.6740.148.2020,

⁹ sprawa znak: BiOŚ.6740.136.2021, BiOŚ.6740.158.2021

¹⁰ sprawa znak: BiOŚ.6740.6.2021

¹¹ sprawa znak: BiOŚ.6740.46.2020, BiOŚ.6740.6.2020

spowoduje pozostawienie sprawy bez rozpatrzenia.

Ocena: Ponieważ tylko w jednym przypadku stwierdzono uchybienie, dlatego działania organu w tym zakresie **oceniono pozytywnie**.

10.3. Działania organu kontrolowanego podjęte w zakresie sprawdzenia rozwiązań projektowych przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego (art. 35 ust. 1 PrBudU w brzmieniu przed 19.09.2020 r.) oraz przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego (art. 35 ust. 1 PrBudU w brzmieniu od 19.09.2020 r.)

Z dniem 19 września 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. , poz. 471). Zgodnie z art. 25 tej ustawy *do spraw uregulowanych ustawą zmienianą w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przepisy ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym*. Do kontroli pobranych zostało 9 spraw¹² spełniających ten warunek.

Natomiast zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r., *w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. od dnia 19 września 2020 r.) inwestor do wniosku o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę albo wniosku o zatwierdzenie projektu budowlanego, albo zgłoszenia budowy może dołączyć projekt budowlany sporządzony na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym*. Kontrola akt spraw wykazała, że w 9 przypadkach¹³ inwestorzy skorzystali z przysługującego im prawa i do wniosków o pozwolenie na budowę lub do wniosku o zmianę decyzji o pozwoleniu na budowę złożyli projekty budowlane sporządzone na podstawie przepisów dotychczas obowiązujących.

Z tego też względu w 18 przypadkach działania organu kontrolowanego zostały skontrolowane pod kątem spełnienia obowiązków wynikających z art. 35 ust 1 PrBudU w brzmieniu przed 19.09.2020 r. Natomiast przypadku 2 spraw¹⁴ działania te zostały sprawdzone w oparciu o treści art. 35 ust. 1 PrBudU obowiązującego od 19.09.2020 r.

10.4. Działania organu kontrolowanego w zakresie sprawdzenia zgodności projektu budowlanego z aktami prawa o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 PrBudU w brzmieniu przed 19.09.2020 r. i w brzmieniu obowiązującym od 19.09.2020 r.

W toku kontroli ustalono, że w 16 sprawach załączono decyzje o warunkach zabudowy

¹² sprawa znak: BiOŚ.6740.258.2019, BiOŚ.6740.6.2020, BiOŚ.6740.12.2020, BiOŚ.6740.46.2020, BiOŚ.6740.67.2020, BiOŚ.6740.90.2020, BiOŚ.6740.109.2020, BiOŚ.6740.126.2020, BiOŚ.6740.148.2020,

¹³ sprawa znak: BiOŚ.6740.182.2020, BiOŚ.6740.6.2021, BiOŚ.6740.15.2021, BiOŚ.6740.41.2021, BiOŚ.6740.53.2021, BiOŚ.6740.69.2021, BiOŚ.6740.103.2021, BiOŚ.6740.113.2021, BiOŚ.6740.178.2021,

¹⁴ sprawa znak: BiOŚ.6740.158.2021, BiOŚ.6740.136.2021,

i zagospodarowania terenu, w 1 przypadku¹⁵ załączono zaświadczenie wójta gminy o zgodności zamierzenia inwestycyjnego z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w pozostałych 3 przypadkach¹⁶ zakres robót budowlanych obejmował istniejące obiekty budowlane i nie było wymagane ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. Weryfikacja projektów budowlanych z ustalenia decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz w jednym przypadku z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wykazała zgodność projektów z tymi aktami.

Ocena: Organ kontrolowany wnikliwie badał zgodność projektów budowlanych z ustaleniami decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz zgodność z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Także w 1 przypadku¹⁷ organ przeprowadził sprawdzenie na podstawie wymogów o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 PrBudU obowiązującym od 19.09.2020 r.. We wszystkich tych sprawach stwierdzono zgodności aktami wymienionymi w art. 35 ust. 1 pkt 1 PrBudU, tym samym działania organu w tym zakresie oceniono pozytywnie.

10.5. Działania organu kontrowanego w zakresie sprawdzenia zgodności projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi - art. 35 ust. 1 pkt 2 PrBudU.

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1935 ze zm.) część rysunkowa projektu zagospodarowania działki lub terenu powinna być sporządzona na kopii mapy do celów projektowych poświadczonej za zgodność z oryginałem przez projektanta.

Kontrola wykazała w 4 przypadkach¹⁸, że część rysunkową projektów zagospodarowania działki sporządzono na kopiach map do celów projektowych, ale nie zostały poświadczone za zgodność z oryginałem przez projektantów. Natomiast w 1 przypadku¹⁹ część rysunkową projektu zagospodarowania działki sporządzono na kopii mapy opatrzonej pieczęcią „nie służy do celów projektowych”. We wszystkich tych przypadkach naruszony został przepis § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Ponadto w 1 sprawie²⁰ dotyczącej obiektu liniowego (sieć elektroenergetyczna) na rysunku projektu zagospodarowania terenu stwierdzono brak wskazania charakterystycznych rzędnych, wymiarów i odległości zgodnie z § 8 ust. 3 pkt 6 i 7 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dn. 25 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1935).

---

¹⁵ sprawa znak: BiOŚ.6740.109.2020,

¹⁶ sprawa znak: BiOŚ.6740.67.2020, BiOŚ.6740.6.2021, BiOŚ.6740.158.2021,

¹⁷ sprawa znak: BiOŚ.6740.158.2021,

¹⁸ sprawa znak: BiOŚ.6740.90.2020, BiOŚ.6740.69.2021, BiOŚ.6740.113.2021, BiOŚ.6740.136.2021,

¹⁹ sprawa znak: BiOŚ.6740.46.2020,

²⁰ sprawa znak: BiOŚ.6740.148.2020,

Ocena: Brak działań ze strony organu kontrolowanego w przedmiocie żądania usunięcia przez inwestorów ww. nieprawidłowości stwierdzonych w projektach zagospodarowania działki lub terenu, w trybie art. 35 ust. 3 PrBudU **oceniono jako nieprawidłowość**. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest akceptowanie stanu niezgodnego z przepisami.

10.6. Działania organu kontrolowanego w zakresie sprawdzenia kompletności projektu budowlanego i posiadania wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń oraz informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1b PrBudU oraz zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7 (w brzmieniu art. 35 ust. 1 pkt 3 PrBudU przed 19.09.2020 r.) oraz kompletności projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego w zakresie treści art. 35 ust. 1 pkt 3 PrBudU obowiązującego od 19.09.2020 r.

Kompletność projektu budowlanego sprawdzono w oparciu o treść art. 34 ust. 2-3 PrBudU, który określa elementy z których powinien składać się projekt budowlany z uwzględnieniem specyfiki i charakteru obiektu budowlanego czy stopnia skomplikowania robót budowlanych. Podczas wnikliwej kontroli projektów budowlanych nie zauważono braków, których opuszczenie kwalifikowałoby projekt budowlany jako niekompletny. Odnośnie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń stwierdzono, że w sprawach gdzie były one wymagane były też takie dokumenty załączone. Stwierdzono takich 7 spraw²¹. W przypadku zaświadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 7 stwierdzono, że w każdej sprawie były załączone do projektów budowlanych. Natomiast jeżeli chodzi o obowiązek dołączenia informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1b PrBudU to stwierdzono w 1 przypadku²² brak w projekcie budowlanym takiej informacji.

Ocena: Organ kontrolowany dość rzetelnie badał kompletność dokumentów załączonych do projektów budowlanych. Stwierdzono tylko w jednym przypadku brak załączenia informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia co oceniono jako uchybienie. Całokształt działania organu w tym zakresie jednak **oceniono pozytywnie z uchybieniem**.

10.7. Działania organu kontrolowanego w zakresie sprawdzenia czy projektant lub projektant sprawdzający posiadają odpowiednie uprawnienia budowlane oraz aktualne zaświadczenia, o których mowa w art. 12 ust. 7 PrBudU (art. 35 ust. 1 pkt 4 PrBudU).

We wszystkich sprawach przedłożonych do kontroli stwierdzono, że osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie posiadały wymagane uprawnienia budowlane oraz legitymowały się aktualnym na dzień opracowania projektu budowlanego zaświadczeniem właściwej izby samorządu zawodowego.

Ocena: Pozytywnie ocenia się działalność organu kontrolowanego zmierzającą do ustalenia spełnienia wymogów art. 35 ust. 1 pkt 4 PrBudU.

²¹ sprawa znak: BiOŚ.6740.15.2021, BiOŚ.6740.41.2021, BiOŚ.6740.53.2021, BiOŚ.6740.136.2021, BiOŚ.6740.6.2020, BiOŚ.6740.148.2020, BiOŚ.6740.182.2020

²²sprawa znak: BiOŚ.6740.136.2021

10.8. Działania organu kontrolowanego w zakresie zachowania wymogów procedury określonej przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczącej obowiązku zapewnienia stronom (w tym ustalonym w myśl art. 28 ust. 2 PrBudU) czynnego udziału w postępowaniu w każdym jego stadium (art. 10 § 1, art. 61 Kpa):

We wszystkich kontrolowanych sprawach organ kontrolowany zawiadamiał strony o wszczęciu postępowania administracyjnego(art. 61 § 4 Kpa.). Natomiast przed wydaniem decyzji organ zawiadamiał strony postępowań w trybie art. 10 § 1 Kpa o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych materiałów.

Ocena: Działania organu kontrolowanego w tym zakresie **oceniono pozytywnie.**

10.9. Działania organu w zakresie stosowania zgodnie z art. 32 ust. 5 pkt 3 PrBudU urzędowego wzoru decyzji o pozwoleniu na budowę, stosowania przepisu art. 36 ust. 1 PrBudU oraz art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zgodnie z art. 32 ust. 5 PrBudU Minister Infrastruktury i Budownictwa rozporządzeniem z dn. 24 sierpnia 2016 r. (Dz. U. 2016 r., poz. 1493 – obowiązującym od 17.12.2016 r.) określił wzór *decyzji o pozwoleniu na budowę*. Wzór ten obowiązywał organy do dnia 18.09.2020 r., gdyż ustawą z dnia 13.02.2020 r. (Dz. U. z 2020r. poz. 471) został uchylony przepis art. 32 ust. 5 pkt 3 PrBudU i od dnia 19.09.2020 r. wzór decyzji o pozwolenie na budowę nie obowiązywał.

Do kontroli pobrano 8 spraw²³, w których zastosowano urzędowy wzór decyzji o pozwoleniu na budowę. W pozostałych sprawach organ nie miał takiego obowiązku. Z chwilą gdy przestał obowiązywać urzędowy wzór stwierdzono, że decyzje o pozwoleniu na budowę nie zawierały pouczenia inwestora o obowiązkach wynikających z art. 54 lub art. 55 PrBudU. Wymóg taki nie dotyczył przypadków udzielenia pozwolenia na wykonanie robót budowlanych.

Przepis art. 36 ust. 1 pkt 5 PrBudU, co prawda wskazuje, że organ administracji architektoniczno-budowlanej „w razie potrzeby” określa obowiązki i warunki w decyzji o pozwoleniu na budowę, to jednak celem tego unormowania było uświadomienie inwestora o spoczywających na nim obowiązkach, czyli o konieczności zawiadomienia właściwego organu o zakończeniu budowy, albo konieczności uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie przed przystąpieniem do użytkowania. Stanowi to także realizację zasady wyrażonej w art. 9 Kpa, w myśl której *organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznanomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek*. Niewątpliwie szkodą jaką mógłby ponieść inwestor z tytułu naruszenia przepisów art. 54 i 55 PrBudU byłaby kara za nielegalne użytkowanie obiektu budowlanego (art. 59i ust. 4 PrBudU).

---

²³ sprawa znak: BiOŚ.6740.258.2019, BiOŚ.6740.6.2020, BiOŚ.6740.12.2020, BiOŚ.6740.46.2020, BiOŚ.6740.67.2020, BiOŚ.6740.90.2020, BiOŚ.6740.109.2020, BiOŚ.6740.126.2020,

Odnośnie składników decyzji, o których mowa w art. 107 § 1 Kpa należy stwierdzić, że decyzje zawierały wszystkie wymagane elementy oraz posiadały pouczenie o prawie do wniesienia odwołania oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Zawierały także podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji.

Ocena: Brak zamieszczenia w decyzji o pozwoleniu na budowę informacji o obowiązkach i warunkach wynikających z art. 54 lub art. 55 PrBudU **oceniono jako nieprawidłowość**. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest niewiedza inwestorów o obowiązkach wynikających z przepis art. 54 lub art. 55 PrBudU, czyli o konieczności zawiadomienia właściwego organu o zakończeniu budowy, albo konieczności uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie przed przystąpieniem do użytkowania, konsekwencją mogą być kary za nielegalne użytkowanie obiektów budowlanych (art. 59i ust. 4 PrBudU).

10.10. Działania organu w zakresie rozpatrzenia wniosku o zmianę decyzji o pozwoleniu na budowę.

Do kontroli pobrano akta 3 spraw dotyczących zmiany decyzji o pozwoleniu na budowę. Kontrola wykazała, że w przypadku 2 spraw²⁴ wnioski o zmianę decyzji zostały złożone na właściwym obowiązującym formularzu określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 1 marca 2021 r. w sprawie określenia wzoru formularza wniosku o zmianę pozwolenia na budowę (Dz. U. z 2021 r. poz. 440). Natomiast 1 wniosek²⁵ został złożony na formularzu wniosku o pozwolenie na budowę określonym w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 24 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów: wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę, zgłoszenia budowy i przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinne, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, oraz decyzji o pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę (Dz. U. z 2016 r. poz. 1493) i obowiązującym w dniu złożenia wniosku.

Dalsza ustalenia wykazały, że w przypadku 1 sprawy²⁶ organ kontrolowany nie podjął działań wyjaśniających (brak ustaleń w aktach) potwierdzających, że wykluczono powstanie przesłanek wygaśnięcia decyzji określonych w art. 37 ust. 1 PrBudU, tzn. że ustalono, że budowa została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna lub, że budowa nie została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata. Z akt sprawy bowiem wynika, że decyzja o pozwoleniu na budowę stała się ostateczna dnia 26 lipca 2017 r., a wniosek wpłynął do organu dn. 19 lipca 2021 r. Teoretycznie zatem mogły zaistnieć przesłanki do wygaśnięcia decyzji, gdyż minęły ponad 3 lata. Brak ustaleń w powyższych zakresie budzi wątpliwość co do słuszności podjętego rozstrzygnięcia o zmianie decyzji o pozwoleniu na budowę.

Brak działań ze strony organu kontrolowanego w celu ustalenia stanu faktycznego sprawy **oceniono jako nieprawidłowość**. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości może być błędnie podjęte rozstrzygnięcie.

²⁴ sprawa znak: BiOŚ.6740.178.2021, BiOŚ.6740.113.2021,

²⁵ sprawa znak: BiOŚ.6740.12.2020,

²⁶ sprawa znak: BiOŚ.6740.113.2021,

10.11. Działania organu z zakresie przestrzegania ustawowego obowiązku bezzwłocznego przekazywania organowi nadzoru budowlanego kopii ostatecznej decyzji wraz z projektem budowlanym (art. 82b ust. 1 pkt 2 a) PrBudU), terminowości wydawania decyzji w sprawie pozwolenia na budowę (art. 35 § 3 Kpa) oraz przekazywania decyzji innym organom wymienionym, o których mowa w art. 38 ust. 1 PrBudU oraz w związku z art. 23 ust. 3 pkt 1i) ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 276 ze zm.).

Generalną regulacją odnośnie terminów załatwiania spraw przez organy administracji publicznej stanowi art. 35 Kpa. Zgodnie z § 1 tego artykułu sprawy powinny być załatwiane bez zbędnej zwłoki. W świetle § 2 niezwłocznie powinny być załatwiane m.in. sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania, natomiast w myśl § 3 ww. przepisu, załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowane – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Do terminów tych, zgodnie z § 5, nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania, okresu trwania mediacji oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu. Wskazane przepisy mają pełne zastosowanie do załatwiania spraw w przedmiocie udzielenia pozwolenia na budowę.

Przepis art. 35 ust. 6 PrBudU wskazuje natomiast termin 65 dni, po upływie, którego organ wyższego stopnia obowiązany jest nałożyć sankcję finansową z powodu nieterminowego wydania pozwolenia na budowę, nie zaś termin, w jakim powinno być ono wydane.

Posługując się ww. interpretacją stwierdzono brak przypadków wydania pozwolenia na budowę po upływie 65 dni od dnia wszczęcia postępowania. Stwierdzono natomiast 7 przypadków²⁷, gdzie decyzje o pozwoleniu na budowę wydano po upływie ponad jednego miesiąca, co stanowi 35% kontrolowanych decyzji. Pozostałe 65 % decyzji wydanych zostało w terminie do jednego miesiąca.

Organy administracji architektoniczno-budowlanej zobowiązane są ponadto do bezzwłocznego przekazywania organom nadzoru budowlanego kopii ostatecznych decyzji o pozwoleniu na budowę wraz z zatwierdzonym projektem budowlanym (art. 82b ust. 1 pkt 2a PrBudU). Natomiast zgodnie z art. 38 ust. 1 PrBudU zobowiązane są do przesyłania niezwłocznie wójtowi, burmistrzowi, prezydentowi albo organowi, który wydał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Na mocy ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne organy aab zobowiązane były także do przekazywania staroście wykonującemu zadania w zakresie geodezji i kartografii odpisów ostatecznych decyzji o pozwoleniu na budowę budynków w terminie 14 dni od dnia, w którym te dokumenty wywołują skutki prawne (art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne - t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 276). Obowiązek ten został uchylony z dniem 31.07.2020 r. na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2020r. *o zmianie ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 782).

²⁷ sprawa znak: BiOŚ.6740.46.2020, BiOŚ.6740.67.2020, BiOŚ.6740.90.2020, BiOŚ.6740.109.2020, BiOŚ.6740.126.2020, BiOŚ.6740.148.2020, BiOŚ.6740.69.2021,

Ustalenia kontroli wykazały, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach decyzje posiadały notatkę służbową ze wskazaną datą ostateczności. Były przekazywane do wszystkich organów, o którym mowa ww. przepisach. Z tym że nie w każdym przypadku przestrzegano ustawowych terminów. Uchybienia w tym zakresie stwierdzono przy przekazywaniu odpisów decyzji do starosty wykonującego zadania w zakresie geodezji i kartografii. Z 6 decyzji²⁸, które należało przekazać do organu w terminie 14 dni od uzyskania przez te dokumenty statusu ostateczności tylko 1 decyzję²⁹ przekazano w terminie. Jeżeli chodzi o przekazywanie ostatecznych decyzji organowi nadzoru budowlanego to 3 przypadkach³⁰ stwierdzono, że przekazanie nastąpiło po upływie ponad 2 tygodni licząc od dnia uzyskania przez decyzję statusu ostateczności.

Ocena: W toku kontroli ustalono, że jednostka kontrolowana większość spraw załatwiała w ciągu miesiąca. W przypadkach gdzie sprawa nie mogła być załatwiona w ciągu miesiąca stwierdzono uchybienie polegające na braku informowania stron o przyczynach zwłoki i braku wskazywania nowego terminu załatwienia sprawy. Zgodnie z art. 36 § 1 K.p.a. o każdym przypadku niezakończona sprawa w terminie organ administracji publicznej jest zobowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Za uchybienie uznano również przekazywanie organowi nadzoru budowlanego z ponad dwutygodniowym opóźnieniem kopii decyzji o pozwoleniu na budowę dopuszczając tym do naruszenia przepisu art. 82b ust. 1 pkt 2a PrBudU oraz staroście wykonującego zadania w zakresie geodezji i kartografii naruszając art. 23 ust. 5 ustawy - *Prawo geodezyjne i kartograficzne* - t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 276.

Działania organu kontrolowanego oceniono **pozytywnie**, pomimo stwierdzonych **uchybień**.

11. **Oceny cząstkowe poszczególnych zagadnień objętych zakresem kontroli w sprawach przyjętych zgłoszeń budowy lub wykonywania innych robót budowlanych .**
- 11.1. **Działania organu kontrolowanego w zakresie badania zgodności przyjętych zgłoszeń z zamkniętym katalogiem zwolnień według art. 29 w brzmieniu przed 19.09.2020 r. i art. 29 ust. 1 i 3 PrBudU w brzmieniu po 19.09.2020 r.**

Do kontroli pobrano 19 zgłoszeń w tym: 6 zgłoszeń z projektem budowlanym, 4 zgłoszenia bez projektu budowlanego, 6 zgłoszeń obiektów tymczasowych oraz 3 zgłoszenia przebudowy lub remontu dróg leśnych. Z pośród tych zgłoszeń ⁷³¹ wpłynęło do jednostki kontrolowanej przed 19.09.2020 r. Wszystkie te zgłoszenia odpowiadały warunkom

---

²⁸ sprawa znak: BiOŚ.6740.6.2020, BiOŚ.6740.12.2020, BiOŚ.6740.46.2020, BiOŚ.6740.67.2020, BiOŚ.6740.90.2020, BiOŚ.6740.258.2019,

²⁹ sprawa znak: BiOŚ.6740.258.2019,

³⁰ sprawa znak: BiOŚ.6740.6.2021, BiOŚ.6740.67.2020, BiOŚ.6740.126.2020,

³¹ sprawa znak: BiOŚ.6743.169.2020, BiOŚ.6743.180.2020, BiOŚ.6743.174.2020, BiOŚ.6743.69.2020, BiOŚ.6743.77.2020, BiOŚ.6743.252.2020, BiOŚ.6743.254.2020,

określonym w art. 29 PrBudU. I tak 5 zgłoszeń³² dotyczyło budowy obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 2, 12 i 19a PrBudU, a 2 zgłoszenia³³ dotyczyły wykonania robót budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 2 pkt 1b i 12 PrBudU. W przypadku zgłoszenia³⁴, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 19a PrBudU zgodnie z art. 30 ust. 4b PrBudU do akt powinny być dołączone dokumenty, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt 1-4 PrBudU w tym między innymi decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli była wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Natomiast w przypadku zgłoszenia³⁵, o którym mowa w art. 29 ust. 2 pkt 1b PrBudU zgodnie z art. 30 ust. 4c PrBudU do akt powinny być dołączone dokumenty, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt 1, 2 i 4 PrBudU. Kontrola tych zgłoszeń potwierdziła ich kompletność.

Natomiast pozostałe 12 zgłoszeń wpłynęło do organu po 19.09.2020 r. i odpowiednio dotyczyło w 8 przypadkach³⁶ budowy obiektów budowlanych wymienionych w art. 29 ust. 1 pkt 2a, 5, 6, 7 i 16a PrBudU, a w 4 przypadkach³⁷ wykonania robót budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1d i 3d PrBudU.

W przypadku zgłoszeń³⁸, o których mowa w art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. d PrBudU zgodnie z art. 30 ust. 4c PrBudU do akt powinny być dołączone dokumenty, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt 1, 2 i 4 PrBudU. Także w przypadku zgłoszeń³⁹, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2a PrBudU zgodnie z art. 30 ust. 4b PrBudU do akt powinny być dołączone dokumenty, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt 1-4 PrBudU w tym między innymi decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli były wymagane zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Kontrola tych zgłoszeń także wykazała ich kompletność.

Ocena: Organ kontrolowany prawidłowo przeprowadzał ocenę zgłoszeń pod kątem ich zgodności z zamkniętym katalogiem obiektów budowlanych i robót budowlanych zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę mając na uwadze, zmianę w art. 29 PrBudU, która weszła w życie w dniu 19.09.2020 r. Działania organu w tym zakresie **oceniono pozytywnie**.

11.2. Działania organu kontrolowanego w zakresie badania kompletności zgłoszeń pod względem formalnym i wymogów wynikających z art. 30 ust. 2, 4, 4b i 4c PrBudU (w brzmieniu przed 19.09.2020 r.) lub 30. ust. 2, 2a, 4b i 4c PrBudU (w brzmieniu od 19.09.2020r.)

---

³² sprawa znak: BiOŚ.6743.180.2020, BiOŚ.6743.174.2020, BiOŚ.6743.69.2020, BiOŚ.6743.77.2020, BiOŚ.6743.252.2020,

³³ sprawa znak: BiOŚ.6743.169.2020, BiOŚ.6743.254.2020,

³⁴ sprawa znak: BiOŚ.6743.180.2020,

³⁵ sprawa znak: BiOŚ.6743.169.2020,

³⁶ sprawa znak: BiOŚ.6743.319.2020, BiOŚ.6743.196.2021, BiOŚ.6743.287.2021, BiOŚ.6743.347.2020, BiOŚ.6743.5.2021, BiOŚ.6743.56.2021, BiOŚ.6743.60.2021, BiOŚ.6743.144.2021,

³⁷ sprawa znak: BiOŚ.6743.101.2021, BiOŚ.6743.266.2021, BiOŚ.6743.132.2021, BiOŚ.6743.254.2021,

³⁸ sprawa znak: BiOŚ.6743.132.2021, BiOŚ.6743.254.2021,

³⁹ sprawa znak: BiOŚ.6743.319.2020, BiOŚ.6743.196.2021,

Do kontroli pobrano 19 zgłoszeń, w tym 4 zgłoszenia⁴⁰ wpłynęło do kontrolowanego organu po 5 lipca 2021 r. gdy zaczęły obowiązywać nowe formularze zgłoszenia budowy lub wykonania innych robót budowlanych. Kontrola pod kątem stosowania wzorów formularzy wykazała, że we wszystkich zgłoszeniach inwestorzy zastosowali formularze obowiązujące w dniu złożenia zgłoszeń. Kontrola w zakresie prawidłowości wypełnienia zgłoszeń wykazała, że wszystkie zgłoszenia zostały skierowane do Starosty Gołdapskiego zgodnie z art. 82 ust. 2 PrBudU, w myśl którego zgłoszenia powinny być skierowane do starosty jako organu administracji architektoniczno-budowlanej. Na 19 zgłoszeń w 11 przypadkach⁴² inwestorami były osoby prawne. Z analizy akt zgłoszeń wynika, że wszystkie te wnioski zostały złożone przez osoby posiadające umocowanie prawne do reprezentowania osoby prawnej. W 1 przypadku⁴³ załączono kserokopię pełnomocnictwa, a zgodnie z art. 33 § 3 Kpa pełnomocnik dołącza do akt oryginał lub urzędowo poświadczony odpis pełnomocnictwa. Organ kontrolowany w tym przypadku nie podjął działań polegających na wezwaniu inwestora do uzupełnienia braku formalnego zgodnie z dyspozycją art. 64 § 2 Kpa. t.j. *jeżeli podanie nie czyni zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia.*

Odnośnie obowiązku zamieszczenia w zgłoszeniu opisy rodzaju, zakresu i sposobu wykonania robót budowlanych oraz terminu ich rozpoczęcia, dokonano następujących ustaleń:

W przypadku zgłoszeń, do których powinny być załączone projekty budowlane, obowiązek taki był wykonany. Projekty budowlane były kompletne i zostały sporządzone przez osoby posiadające wymagane uprawnienia budowlane i legitymowały się aktualnymi zaświadczeniami, o których mowa w art. 12 ust. 7 PrBudU.

Ocena: Działania organu kontrolowanego w tym zakresie **oceniono pozytywnie** ponieważ tylko w jednym przypadkach nie zostały podjęte działania w trybie art. 64 § 2 Kpa celem usunięcia braków formalnych.

11.3. Działania organu kontrolowanego w zakresie oceny okoliczności wymienionych w art. 30 ust. 6 PrBudU

Z 19 zgłoszeń pobranych do kontroli tylko 3 zgłoszenia⁴⁴ objęte były obowiązkiem dołączenia decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z art. 30 ust. 4b PrBudU. Kontrola tych zgłoszeń wykazała zgodność zamierzeń inwestycyjnych z ustaleniami decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

---

⁴⁰ sprawa znak: BiOŚ.6743.196.2021, BiOŚ.6743.254.2021, BiOŚ.6743.266.2021, BiOŚ.6743.287.2021,

⁴¹ ocena usunięta w wyniku wniesionego zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego

⁴² sprawa znak: BiOŚ.6743.196.2021, BiOŚ.6743.180.2020, BiOŚ.6743.319.2020, BiOŚ.6743.347.2020, BiOŚ.6743.5.2021, BiOŚ.6743.56.2021, BiOŚ.6743.77.2020, BiOŚ.6743.252.2020, BiOŚ.6743.254.2020, BiOŚ.6743.101.2021, BiOŚ.6743.266.2020

⁴³ sprawa znak: BiOŚ.6743.319.2020,

⁴⁴ sprawa znak: BiOŚ.6743.180.2020, BiOŚ.6743.319.2020, BiOŚ.6743.196.2021,

Z treści art. 30 ust. 6 pkt 2 PrBudU wynika, że organ bada także zgodność zgłoszeń z innymi przepisami. Przez „inne przepisy”, należy rozumieć regulacje zawarte w aktach prawa powszechnie obowiązującego, ograniczające możliwość prowadzenia w danym miejscu budowy lub wykonywania określonych robót budowlanych np. rozporządzenie w sprawie *warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 ze zm.).

Jeżeli chodzi o zgodność zgłoszeń z warunkami technicznymi to stwierdzono, że w przypadku zgłoszenia⁴⁶ przydomowej oczyszczalni ścieków nie wskazano na mapce sytuacyjnej odległości tego obiektu budowlanego od okien budynku mieszkalnego, od granicy działki sąsiedniej, od drogi lub ciągu pieszego (§36 warunków technicznych). Brak wskazania odległości uniemożliwia sprawdzenie czy lokalizacja tego obiektu jest zgodna z przepisami.

Kontrola pozostałych okoliczności wymienionych w art. 30 ust. 6 PrBudU nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie.

Ocena: Ponieważ organ kontrolowany nie podjął działań w celu uzupełnienia zgłoszeń o brakujące parametry, które mogły mieć wpływ na rozstrzygnięcie w zakresie rozpatrzenia zgłoszenia, dlatego brak działań organu w tym zakresie **oceniono jako nieprawidłowość**. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości może być akceptowanie stanu niezgodnego z przepisami.

11.4. Działania organu kontrolowanego w zakresie wydawania zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu – art. 30 ust. 5aa PrBudU.

Zgodnie z art. 30 ust. 5aa PrBudU organ administracji architektoniczno-budowlanej może z urzędu przed upływem 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia, wydać zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu. Wydanie zaświadczenia wyłącza możliwość wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 6 i 7, oraz uprawnia inwestora do rozpoczęcia robót budowlanych.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że 8 przypadkach⁴⁹ organ wydał zaświadczenia na podstawie art. 30 ust. 5aa PrBudU, z zachowaniem terminu 21 dni.

Ocena: Biorąc powyższe pod uwagę działania organu kontrolowanego **oceniono pozytywnie**.

11.5. Działania organu kontrolowanego w zakresie bezzwłocznego przekazywania kopii zgłoszeń organowi nadzoru budowlanego art. 82b ust. 1 pkt 2 c) PrBudU.

Przepis art. 82b ust. 1 pkt 2 PrBudU zobowiązuje organ administracji architektoniczno-budowlanej do bezzwłocznego przekazywania wymienionych w pkt 2 dokumentów organom nadzoru budowlanego. Użyty przez ustawodawcę zwrot „bezzwłocznie” jest pojęciem

---

⁴⁶ sprawa znak: BiOŚ.6743.287.2021

⁴⁹ sprawa znak: BiOŚ.6743.77.2020, BiOŚ.6743.174.2020, BiOŚ.6743.252.2020, BiOŚ.6743.144.2021, BiOŚ.6743.196.2021, BiOŚ.6743.254.2021, BiOŚ.6743.266.2021, BiOŚ.6743.287.2021,

⁵⁰ ocena usunięta w wyniku wniesionego zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego

nieostrym, niezdefiniowanym. W praktyce definiuje się go, jako „bez zbędnej zwłoki, natychmiast”, dlatego przyjęto dla ustaleń kontroli okres maksimum czternastu dni.

Ustalenia kontroli wykazały, że na 19 skontrolowanych zgłoszeń w 4 przypadkach⁵¹ przekazanie nastąpiło w terminie dłuższym niż 30 dni sięgającym ponad 3 miesięcy, co **oceniono zostało jako nieprawidłowość**. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest brak wiedzy organu nadzoru budowlanego o planowanych zamiarach inwestycyjnych i ewentualnego podjęcia działań wynikających z kompetencji wynikających z ustawy.

11.6. Działania organu zmierzające do ustalenia wykonania rozbiórki lub przeniesienia w inne miejsce tymczasowych obiektów budowlanych wybudowanych na podstawie skutecznie dokonanego zgłoszenia oraz działalność zmierzającą do wyegzekwowania ciążącego na inwestorze obowiązku.

Z przekazanego przez kierownika jednostki kontrolowanej zestawienia wynika, że w latach 2020 – 2021 wpłynęło do organu 7 zgłoszeń budowy tymczasowych obiektów budowlanych, 3 zgłoszenia w 2020 r. i 4 zgłoszenia w 2021 r. Do kontroli pobrano 6 zgłoszeń⁵² po 3 z każdego roku.

Na etapie pobierania dokumentów organ kontrolowany nie udostępnił żadnych dokumentów świadczących o wykonaniu przez inwestorów obowiązków wykonania rozbiórki lub przeniesienia tymczasowych obiektów budowlanych w inne miejsce. Działania organu zatem zostały ocenione negatywnie. Organ kontrolowany dopiero na etapie składania zastrzeżeń do ustaleń projektu wystąpienia pokontrolnego przedłożył dokumenty oraz podniósł, że nie zgadza się z negatywną oceną, gdyż przepisy ustawy Prawo budowlane nie nakładają na inwestora obowiązku informowania organu administracji architektoniczno-budowlanej o dokonaniu rozbiórki takiego obiektu, oraz że obowiązek kontroli takiej rozbiórki nie jest również narzucony na organ aab.

Organ kontrolujący podtrzymuje swoje stanowisko wskazane w projekcie wystąpienia pokontrolnego poparte wyrokami Naczelnego Sądu Administracyjnego, z których wynika, że obowiązek rozbiórki tymczasowych obiektów budowlanych wynika bezpośrednio z przepisów prawa. Natomiast, jeśli inwestor uchyliła się od wykonania ciążącego na nim obowiązku wówczas organem właściwym do żądania wykonania obowiązku rozbiórki jest organ administracji architektoniczno-budowlanej I instancji, który przyjął zgłoszenie bez sprzeciwu.

Ponadto należy zauważyć, iż Główny Urząd Nadzoru Budowlanego w latach 2013 – 2014 przeprowadził 28 kontroli organów administracji architektoniczno-budowlanej w zakresie egzekwowania rozbiórki tymczasowych obiektów budowlanych przewidzianych do rozbiórki lub przeniesienia w inne miejsce w terminie określonym w zgłoszeniu. Podsumowanie wyników kontroli wykazało, że większość skontrolowanych jednostek nie podejmowała właściwych działań w celu ustalenia, czy faktycznie został wykonany obowiązek rozbiórki tych obiektów lub przeniesienia ich w inne miejsce, oraz że nie podejmowano czynności na podstawie przepisów dotyczących egzekucji administracyjnej w stosunku do zobowiązanych, którzy nic wykonali obowiązku.

⁵¹sprawa znak: BiOŚ.6743.69.2020, BiOŚ.6743.180.2020, BiOŚ.6743.5.2021, BiOŚ.6743.56.2021,

⁵²sprawa znak: BiOŚ.6743.69.2020, BiOŚ.6743.77.2020, BiOŚ.6743.252.2020, BiOŚ.6743.5.2021, BiOŚ.6743.56.2021, BiOŚ.6743.60.2021,

Analiza przedłożonych dokumentów wykazała, że w 2 sprawach (znak: BiOŚ.6743.69.2020.MM, BiOŚ.6743.252.2020.MM) przeprowadzono kontrole, w wyniku których potwierdzono wykonanie rozbiórki zgłoszonych tymczasowych obiektów. W przypadku 3 spraw (znak: BiOŚ.6743.5.2021.MM, BiOŚ.6743.56.2021.MM, BiOŚ.6743.60.2021.MM), inwestorzy zawiadomili o usunięciu obiektów z działek, ale organ kontrolowany nie przeprowadził kontroli sprawdzających. Natomiast w 1 sprawie (znak: BiOŚ.6743.77.2020) inwestor nie przesłał informacji o wykonaniu rozbiórki lub przeniesieniu w inne miejsce obiektu tymczasowego, a organ nie przeprowadził kontroli sprawdzającej.

Ocena: Reasumując powyższe należy stwierdzić, że organ kontrolowany pomimo podjęcia czynności wyjaśniających w dalszym ciągu nie posiada wiedzy w odniesieniu do czterech tymczasowych obiektów budowlanych czy faktycznie zostały rozebrane lub przeniesione w inne miejsce dlatego pozostaje **ocena negatywna**. Skutkiem braku wiedzy po stronie jednostki kontrolowanej czy warunki zgłoszenia tymczasowego obiektu budowlanego zostały wykonane, a w konsekwencji brak informacji czy występują przesłanki do wszczęcia egzekucji w administracji jest naruszeniem zasady praworządności.

Ponadto należy wyjaśnić, że organ kontrolujący dokonuje ustaleń na podstawie dokumentów, materiałów czy informacji przedstawionych przez organ kontrolowany na etapie prowadzonych czynności kontrolnych tj. ze zdarzeń, które zaistniały przed kontrolą problemową i znalazły potwierdzenie w dokumentach.

Jako wyjaśnienie należy również wskazać, że organem egzekucyjnym, zgodnie z definicją określoną w art. 1a pkt 7 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 ze zm.), jest organ uprawniony do stosowania w całości lub w części określonych w ustawie środków służących doprowadzeniu do wykonania przez zobowiązanych ich obowiązków o charakterze pieniężnym lub obowiązków o charakterze niepieniężnym oraz zabezpieczania wykonania tych obowiązków.

Natomiast wierzycielem jest podmiot uprawniony do żądania wykonania obowiązku lub jego zabezpieczenia w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym - art. 1a pkt 13 ww. ustawy.

Organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym zgodnie z art. 20 § 1 ww. ustawy jest:

- 1) wojewoda;
- 2) właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadań własnych zadań zleconych i zadań z zakresu administracji rządowej oraz obowiązków wynikających z decyzji i postanowień z zakresu administracji publicznej wydawanych przez samorządowe jednostki organizacyjne;
- 3) kierownik wojewódzkiej służby, inspekcji lub straży w odniesieniu do obowiązków wynikających z wydawanych w imieniu własnym lub wojewody decyzji i postanowień;
- 4) kierownik powiatowej służby, inspekcji lub straży w odniesieniu do obowiązków wynikających z wydawanych w zakresie swojej właściwości decyzji i postanowień.

Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 grudnia 2007 r., sygn. akt II OSK 1746/06, LEX nr 426919: ". *Podkreślenia wymaga słuszne stanowisko sądu, że art. 83 prawa budowlanego enumeratywnie wskazuje kompetencje organów nadzoru budowlanego. Zgodnie zaś z prawidłowo wskazanym art. 80 ust. 1 pkt 1*

prawa budowlanego zadania administracji architektoniczno-budowlanej wykonuje starosta. Jeśli się zważy, iż przedmiotem sprawy jest fakt pozostawiania w użytkowaniu inwestora obiektu tymczasowego, którego okres 120 dni funkcjonowania upłynął - to zgodnie z art. 20 § 1 pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - właściwym w sprawie jest organ samorządowy starosta.

Podobne stanowisko zaprezentował Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w postanowieniu z dnia 26 lutego 2010 r., sygn. akt II OW 84/09, LEX nr 628931: *"Ponieważ obowiązek rozbiórki tymczasowego obiektu budowlanego wynika bezpośrednio z przepisu prawa (art. 29 ust. 1 pkt 12 Prawa budowlanego) ustawodawca w ustawie Prawo budowlane nie sformułował odrębnego przepisu mówiącego o istnieniu takiego obowiązku, ani nie przewidział w tym zakresie konieczności wydania decyzji nakazującej rozbiórkę zakładając, że inwestor będzie przestrzegał prawa i zachowa się zgodnie z podjętym zobowiązaniem w zgłoszeniu.(...) Ponieważ tymczasowy obiekt budowlany powstał na podstawie zgłoszenia dokonanego do organu administracji architektoniczno-budowlanej (Prezydent Miasta K.), organ ten jest uprawnionym do żądania wykonania obowiązku rozbiórki w drodze egzekucji administracyjnej, gdyż jest wierzycielem w rozumieniu art. 1(a) oraz art. 5 § 1 pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym. Jednocześnie organ ten będący wierzycielem, jest zgodnie z art. 20 § 1 pkt 2 w związku z art. 26 § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, właściwym organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym. W związku, z czym powinien z urzędu przystąpić do egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego przez siebie wystawionego".*

12. Współpraca z organem nadzoru budowlanego, w szczególności w zakresie stwierdzenia wygaśnięcia decyzji o pozwoleniu na budowę, wydanych w okresie 2016-2017.

1) W zakresie działań zmierzających do ustalenia, które decyzje o pozwoleniu na budowę kwalifikują się do ich wygaśnięcia;

Naczelnik Wydziału Budownictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Gołdapi w sprawie działań zmierzających do wygaszenia decyzji o pozwoleniu na budowę wydanych w okresie 2016-2017 wyjaśnił⁵², że Starosta Gołdapski otrzymał z PINB w Olecku listę decyzji wydanych wyłącznie w 2016 r., kwalifikujących się do wygaszenia jedynie z uwagi na upływający termin ich realizacji. Zdaniem Naczelnik Wydziału decyzja o pozwoleniu na budowę wygasa z mocy prawa z dniem ziszczenia się jednej z przesłanek określonych w przepisie art. 37 ust. 1 PrBudU i ma jedynie charakter deklaratoryjny i nie wynika z przepisów prawa. Brak jest przepisów nakładających obowiązek na starostę jako organu AAB wygaszania decyzji o pozwoleniu na budowę w określonym czasie. W związku z tym priorytetowo traktowano wnioski o wygaszenie pozwoleń wpływających od inwestorów. Dodatkowo wyjaśnił, że ponieważ ustalenie, czy przedmiotowe przesłanki zostały spełnione, następuje w ramach postępowania dowodowego połączonego z kontrolą w terenie, pozostałe decyzje o wygaszeniu pozwolenia na budowę wydawane będą w miarę możliwości czasowych i organizacyjnych. Z uwagi na fakt urlopu macierzyńskiego jednej z pracownic w latach 2021-2022, lista decyzji z 2016 r. do wygaszenia, zostanie wykorzystana na przełomie roku 2022/2023.

⁵² pismo z dnia 17.10.2022 r. znak: BiOŚ.030.49.2022

2) Zakres i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.

Przepis art. 85 PrBudU stanowi, iż współdziałanie organów nadzoru budowlanego z organami administracji architektoniczno-budowlanej i organami kontroli państwowej obejmuje w szczególności uzgadnianie w miarę potrzeb planów kontroli i prowadzenia wspólnych działań kontrolnych oraz przekazywanie i wymianę informacji o wynikach kontroli. Ustawodawca przez użycie sformułowania „w szczególności” wskazuje na otwarty katalog zakresu współpracy pomiędzy organami, który powinien kształtować się w granicach obowiązujących przepisów.

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego Departament Inspekcji i Kontroli Budowlanej w latach 2010 i 2011 przeprowadził kontrole problemowe organów AAB i NB stopnia podstawowego między innymi w zakresie współpracy pomiędzy organami, w szczególności w zakresie wygaśnięcia decyzji o pozwoleniu na budowę.

W protokole z powyższej kontroli wskazano, że w Prawie budowlanym z 1974 r. w sytuacji wystąpienia ustawowych przesłanek, o których mowa w art. 32 ust. 1 pozwolenie na budowę traciło ważność z mocy prawa. Obecnie, w myśl art. 37 PrBudU wymagane jest wydanie przez organ administracji architektoniczno-budowlanej decyzji o wygaśnięciu pozwolenia na budowę w trybie art. 162 Kpa. Obowiązek ten może być realizowany tylko w przypadku stałego nadzoru nad przebiegiem procesu budowlanego. Ponieważ pozwolenia na budowę oraz dzienniki budowy wydają właściwe organy AAB, natomiast przyjmowanie zawiadomień o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych oraz prowadzenie ewidencji w tym zakresie, należy do zadań organów NB to w celu zapewnienia systemowej realizacji zadań wynikających z PrBudU niezbędna jest współpraca pomiędzy tymi organami (tj. organami nadzoru budowlanego i organami administracji architektoniczno-budowlanej).

Ustalenia kontroli pozwoliły sformułować GUNB wniosek, iż aby organ nadzoru budowlanego prawidłowo wykonywał obowiązki wynikające z przepisów Prawa budowlanego powinien być informowany przez organ administracji architektoniczno-budowlanej o przypadkach nie pobrania przez inwestora dziennika budowy, pomimo że obowiązek taki wprost nie wynika z przepisów PrBudU, a organ nadzoru budowlanego powinien informować organy AAB o przypadkach nie rozpoczęcia budowy przed upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna lub została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata (art. 37 ust. 1 PrBudU).

Ocena: Brak podjęcia współpracy z powiatowym organem nadzoru budowlanego oraz brak działań w zakresie realizacji ustawowego obowiązku stwierdzania z urzędu wygaśnięcia decyzji o pozwoleniu na budowę **oceniono negatywnie.**

13. Wskazanie osób odpowiedzialnych za powstanie uchybień i nieprawidłowości.

Ponieważ kierownikiem kontrolowanej jednostki jest Starosta Gołdapski, przy czym zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej wykonuje poprzez Naczelnika, który bezpośrednio odpowiada za pracę Wydziału Budownictwa i Ochrony Środowiska, osobą odpowiedzialną za powstałe uchybienia jest Naczelnik tego Wydziału.

ZALECENIA POKONTROLNE

Wobec dokonanych ustaleń i ocen oraz w celu usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, po uwzględnieniu obowiązującego stanu prawnego zalecam:

1. Wnikliwsze sprawdzanie zgodności projektów zagospodarowania działki lub terenu z przepisami w szczególności, aby część rysunkowa była sporządzona na aktualnej mapie do celów projektowych lub jej kopii oraz określała wzajemne odległości obiektów budowlanych i urządzeń budowlanych w zakresie niezbędnym do sprawdzenia zgodności wymiarów i odległości z przepisami (...) - § 15 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w *sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego* Dz. U. poz. 1679).
2. Każdorazowe sprawdzanie kompletności projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego (art. 35 ust. 1 pkt 3 PrBudU).
3. Zamieszczanie w decyzji o pozwoleniu na budowę w razie potrzeby zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 PrBudU informacji o obowiązkach i warunkach wynikających z art. 54 lub art. 55.
4. Przed podjęciem decyzji o zmianie decyzji o pozwoleniu na budowę zalecam sprawdzenie, czy nie zaistniały okoliczności o których mowa w art. 37 ust. 1 PrBudU.
5. Każdorazowe zawiadamianie stron postępowania w trybie przewidzianym w art. 36 § 1 k.p.a. o przyczynach niezłatwienia sprawy w terminie określonych w art. 35 k.p.a. ze wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy.
6. Podjęcie działań przekazywania do organu nadzoru budowlanego rozstrzygnięć wydanych przez organ administracji architektoniczno-budowlanej oraz kopii zgłoszeń zgodnie z art. 82b ust. 1 pkt 2 PrBudU, tj. bezzwłocznie.
7. Sprawdzając zgłoszenia budowy w trybie art. 30 ust. 6 pkt 2 PrBudU zalecam wnikliwą analizę pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia w sprawie *warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 ze zm.).
8. W przypadku zgłoszeń tymczasowych obiektów budowlanych (art. 29 ust. 1 pkt 7 PrBudU) zalecam podejmowanie działań sprawdzających wykonanie rozbiórki lub przeniesienia tymczasowego obiektu w inne miejsce w każdym przypadku nie zależnie czy inwestor zawiadomił organ czy też nie o wykonaniu warunków zgłoszenia.
9. Podjęcie współpracy z organem nadzoru budowlanego w zakresie umożliwiającym ocenę przesłanek do wszczęcia postępowania w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia decyzji o pozwoleniu na budowę.

W terminie 2 miesięcy od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, proszę o przekazanie informacji o wykonaniu zaleceń lub o podjętych w tym celu działaniach albo przyczynach ich niepodjęcia, w odniesieniu do każdego ze sformułowanych zaleceń.

Stosownie do art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2021 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 224), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron postępowania kontrolnego.

WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO

Maciej Kotarski

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Podpis elektroniczny zweryfikowany

w dniu: ..... 22. 03. 2023 .....

Wynik weryfikacji podpisu:

~~ważny / nieważny / brak możliwości weryfikacji~~

Dominika Kołowska